

บรรณาธิการแถลง

ช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาหลายด้าน **ประการแรก** ได้แก่ เศรษฐกิจที่ซบเซามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรายได้สำคัญของประเทศยังไม่ฟื้นตัว ขณะที่นโยบายภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯ ทำให้แนวโน้มรายได้จากการส่งออกซึ่งเป็นรายได้หลักสำคัญของประเทศถูกระทบอย่างรุนแรง แม้ผลการพิจารณาของสหรัฐฯจะลดอัตราจากร้อยละ 36 ลงเหลือร้อยละ 19 แต่ก็เพิ่มจากเดิมมาก และเรายังต้องแลกด้วยการลดอัตราภาษีนำเข้าจากสหรัฐฯลงมากมาย กระทั่งรายได้ของประเทศและภาระของผู้ประกอบการ ทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม **ประการที่สอง** ปัญหากระทบกระทั่งทางชายแดนด้านกัมพูชา ถึงขั้นสู้รบกัน แม้จะสามารถเจรจาสงบศึกได้อย่างรวดเร็วจากการเข้ามาแสดงบทบาทของสหรัฐฯ และการเข้ามาทำหน้าที่เป็นคนกลางของนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ซึ่งเป็นประธานอาเซียนในปี นี้ แต่ก็สร้างความเดือดร้อนให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก โดยเฉพาะการต้องอพยพหนีภัยของประชาชนบริเวณชายแดนนับแสนคน และการอพยพกลับประเทศของแรงงานกัมพูชาจำนวนมากซึ่งกระทบต่อผู้ประกอบการทั้งการก่อสร้างและการเกษตร รวมทั้งความเกลียดชังและบาดหมางที่รุนแรงขึ้นระหว่างเพื่อนบ้าน **ประการที่สาม** รัฐบาลเผชิญวิกฤต ทำให้กลายเป็น

รัฐบาลเสี่ยงปริมน้ำ และนายกรัฐมนตรีถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่จนอาจนำไปสู่จุดจบของรัฐบาล

อย่างไรก็ดี ยังมีข่าวดีอยู่บ้าง **ประการแรก** รัฐบาลได้เพิ่มงบประมาณสนับสนุนการแพทย์แผนไทย ในระบบหลักประกันสุขภาพขึ้นอย่างก้าวกระโดด และ**ประการที่สอง** เป็นครั้งแรกที่อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ได้รับแต่งตั้งเป็นปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้วตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2568 โดยจะมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2568 เป็นต้นไป โดยข่าวดีดังกล่าว ก็ไม่แน่ใจว่าจะก่อผลดีให้แก่การแพทย์แผนไทยและประชาชนชาวไทยหรือไม่ เพราะโดยพื้นฐานแล้ว บุคลากรสาธารณสุขส่วนใหญ่ยังขาดความเชื่อมั่นในการแพทย์แผนไทยอย่างชัดเจน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนไทยอย่างเข้มแข็ง เป็นระบบ ต่อเนื่อง เพื่อพิสูจน์ว่า การแพทย์แผนไทยมีความปลอดภัย และมีคุณประโยชน์ต่อสุขภาพของมนุษย์ และผลิตภัณฑ์และวิธีการดูแลรักษา มีคุณภาพมาตรฐานและเชื่อถือได้อย่างแท้จริง

วารสารฉบับนี้ มีนิพนธ์ต้นฉบับ 9 เรื่อง **เรื่องแรก** *The Role of Benjakul in Knee Osteoarthritis Treatment: A Perspective through the*

Influence of Innate Body Elements (บทบาทของเบญจกมูลในการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม: มุมมองอิทธิพลจากธาตุเจ้าเรือน) พบว่า แคปซูลสารสกัดเบญจกมูล ขนาด 100 mg วันละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 28 วัน สามารถลดอาการปวด ในผู้ป่วยข้อเข่าเสื่อมระดับที่ 1-3 โดยไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มธาตุเจ้าเรือนทั้งสิ้น การศึกษานี้เป็นการศึกษาในคน ระยะที่ 2 ในโรงพยาบาล 4 แห่ง จำนวนผู้เข้าร่วมการศึกษา 170 คน เข้าร่วมจนเสร็จสิ้นการศึกษา 151 คน หากต้องการศึกษาความปลอดภัยและประสิทธิผลตามมาตรฐานการแพทย์แผนปัจจุบัน จะต้องศึกษาในระยะที่ 3 ต่อไป เพื่อให้มีน้ำหนักความน่าเชื่อถือเพียงพอ รวมทั้งอาจเห็นผลความแตกต่างระหว่างกลุ่มธาตุเจ้าเรือนได้ **เรื่องที่ 2 ประสิทธิภาพและความปลอดภัยของยาแก้ลมแก้เส้นในการลดอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบนเปรียบเทียบกับยาหลอก: การทดลองแบบสุ่มชนิดมีกลุ่มควบคุมแบบปกป้องสองทาง** เป็นการศึกษาทางคลินิกระยะที่ 2 ในกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 30 คน พบว่า ยามีประสิทธิภาพในการบรรเทาอาการปวด เพิ่มองค์การเคลื่อนไหว และเพิ่มความทนต่อแรงกดเจ็บ แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีอาการไม่พึงประสงค์ เช่น ปากแห้ง คอแห้ง และง่วงซึม ในบางราย สมควรมีการศึกษาเรื่องปริมาณสารสำคัญ และกลไกการออกฤทธิ์ของสารแต่ละชนิด ก่อนจะทำการศึกษาในระยะที่ 3 ต่อไป **เรื่องที่ 3 ผลการรักษาด้วยตำรายาแก้ลมแก้เส้นในผู้ป่วยที่มีอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนล่าง** เป็นการศึกษายาตำรับเดียวกับเรื่องที่ 2 แต่เป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว จำนวน 60 คน วัดเฉพาะระดับความปวด ก่อน-หลังการให้ยา 4 สัปดาห์ พบการลดลงของระดับความปวดอย่างมีนัยสำคัญ และพบอาการไม่พึงประสงค์คล้าย

กันคือ แสบร้อนกลางอก ปากแห้ง คอแห้ง และเวียนศีรษะในบางราย โดยผู้ป่วยมีความพึงพอใจสูง ควรมีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยที่มีระดับความน่าเชื่อถือสูงขึ้น และควรศึกษากลไกการออกฤทธิ์ของสารแต่ละชนิดเช่นเดียวกับเรื่องที่ 2

เรื่องที่ 4 ผลของการกดจุดเข่าร่วมกับการพอกเข่าสมุนไพรในการรักษาผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม: การศึกษาผลทางคลินิกและความพึงพอใจของผู้ป่วย เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองในผู้ป่วย 36 คน โดยการพอกเข่าด้วยสมุนไพรสูตรตำรับของโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นเวลา 30 นาที ร่วมกับการกดจุดเข่า ตรงจุดสัญญาณตามตำราการแพทย์แผนไทย จำนวน 7 จุด จุดละ 2 นาที รวม 14 นาที วันละ 3 ครั้งติดต่อกัน พบว่าสามารถลดระดับอาการปวด ข้อฝืด และเพิ่มความสามารถในการใช้เข่าได้มากขึ้น เนื่องจากผลของสมุนไพรที่ใช้และผลการกดจุดสามารถกระตุ้นการไหลเวียนเลือดและลมบริเวณที่ปวด สมควรศึกษาโดยมีกลุ่มเปรียบเทียบและในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ โดยการวิจัยในคน ระยะที่ 3 ต่อไป **เรื่องที่ 5 ประสิทธิภาพของการนวดราชสำนักร่วมกับการประคบสมุนไพรต่อระดับความเจ็บปวดและองค์การเคลื่อนไหวของข้อในผู้ป่วยโรคหัวไหล่ติด** เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองในกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เปรียบเทียบผล ก่อน-หลัง การรักษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 4 สัปดาห์ พบว่าสามารถลดระดับความเจ็บปวดและเพิ่มองค์การเคลื่อนไหวได้ ควรศึกษาแบบมีกลุ่มเปรียบเทียบต่อไป

เรื่องที่ 6 การพัฒนาวิธีวิเคราะห์ปริมาณเตตราไฮโดรแคนนาบินอล โดยวิธีเอชพีแอลซีและข้อกำหนดทางเคมีฟิสิกส์ของช่อดอกเพศเมียและ

ใบกัญชา พบว่าวิธีที่พัฒนาขึ้นมีความจำเพาะสูง มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงสูง ค่าการคืนกลับและค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ตามมาตรฐานการวิเคราะห์ทางเภสัชกรรม และ การใช้ระบบเอชพีแอลซีแบบเกรเดียนต์ช่วยลดระยะเวลาในการวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานของช่อดอกเพศเมียและใบกัญชาในตำรามาตรฐานยาสมุนไพร เพื่อเป็นมาตรฐานอ้างอิงระดับประเทศ **เรื่องที่ 7 ผลของสารสกัดด้วยเอทานอลของกระชายต่อการทำงานของเอนไซม์ CYP3A4, CYP2C9 และ CYP 2E1** พบว่าสารสกัดด้วยเอทานอลของกระชายมีผลยับยั้งการทำงานของ CYP3A4 แต่ไม่ยับยั้งเอนไซม์อีก 2 ชนิด ควรศึกษากลไกการออกฤทธิ์ของเอนไซม์ ต่อไป

เรื่องที่ 8 การประเมินผลโครงการ 3S Anti-Aging: โครงการส่งเสริมสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สูงวัยจังหวัดลำปาง พบว่าโครงการดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ แม้จะมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ

และปัญหาการประสานงาน แต่ยังไม่เห็นผลกระทบในด้านจำนวนการรับบริการด้านการแพทย์แผนไทยในระบบสุขภาพในจังหวัด **เรื่องที่ 9 ภูมิปัญญา “โต๊ะบีแด” ในการดูแลสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์ในหญิงจังหวัดปัตตานี ประเทศไทย** เป็นการศึกษาผดุงครรภ์พื้นบ้านซึ่งเรียกว่า “โต๊ะบีแด” ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 17 คน จากที่มีอยู่ทั้งหมด 271 คน พบว่าส่วนใหญ่มาจากบรรพบุรุษที่เป็นโต๊ะบีแดมาก่อน เรียนรู้จากการรู้เห็นการปฏิบัติเป็นหลัก ปัจจุบันไม่มีผู้ใดทำคลอดแล้ว แต่บางคนยังมีบทบาทในการดูแลหลังคลอด และบางรายยังช่วยในการแก้ปัญหาการมีบุตรยากโดยการนวดมดลูก

ปกิณกะ ฉบับนี้ จากคณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย เป็นเรื่องของเทียนข้าวเปลือก และพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม 2 ส่วนวารสารสโมสร เป็นบทความวิชาการเรื่องของเทียนข้าวเปลือก 4 เรื่อง น่าสนใจทั้งสิ้น

พบกันใหม่ฉบับหน้า

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

Editor's Note

In recent months, Thailand has faced several problems. **First**, the economy has remained sluggish, especially with tourism revenues – a key source of national income – not yet recovering. Meanwhile, the reciprocal tax policy of the United States has severely impacted the outlook for export revenues, another major source of income for the country. Although the U.S. reduced the tariff rate from 36 percent to 19 percent, it was still a significant increase from before, and Thailand had to make concessions by substantially lowering import tariffs on U.S. goods. This has affected both national revenues and the burdens of entrepreneurs in the industrial and agricultural sectors. **Second**, there have been border clashes with Cambodia, even escalating to armed conflict. Although a ceasefire was quickly negotiated, thanks to U.S. involvement and the mediation role of Malaysia's prime minister (who serves as the ASEAN chair this year), the situation caused great hardship to lives and property. Hundreds of thousands of people living near the border were forced to evacuate, while large numbers of Cambodian workers returned home from Thailand, affecting employers in both construction and agriculture. The incident also deepened animosity and

tensions between the neighboring countries. **Third**, the government has been facing a crisis that has left it as a fragile minority government. The Constitutional Court ordered the prime minister to suspend duties, potentially leading to the collapse of the government.

At the same time, there is some good news. **First**, the government has significantly increased the budget for supporting Thai traditional medicine within the universal health coverage system. **Second**, for the first time, the Director-General of the Department of Thai Traditional and Alternative Medicine has been appointed as the Permanent Secretary of the Ministry of Public Health, with the royal appointment granted on August 8, 2025, to take effect from October 1, 2025 onward. Nevertheless, it remains uncertain whether this good news will truly bring benefits to Thai traditional medicine and to the Thai people. Fundamentally, most health personnel still clearly lack confidence in Thai traditional medicine. Therefore, it is essential to conduct strong, systematic, and continuous research and development in Thai traditional medicine in order to prove that it is safe, beneficial to human health, and that its products and treatment methods are genuinely of standard

quality and reliability.

This issue of the Journal contains nine original articles as follows.

The first article, *The Role of Benjakul in Knee Osteoarthritis Treatment: A Perspective through the Influence of Innate Body Elements* reports that Benjakul extract capsules, 100 mg, taken three times daily for 28 days, were able to reduce pain in patients with knee osteoarthritis at grades 1-3. No differences were found among the four body innate element groups. This was a Phase II clinical trial conducted in four hospitals, with 170 participants enrolled and 151 completing the study. For further confirmation of safety and efficacy in line with modern medical standards, a Phase III trial will be needed, which may also reveal differences among the body element groups.

The second article, *The Clinical Efficacy and Safety of Thai Traditional Medical Remedy Called “Kae Lom Kae Sen” for Upper Back Pain: A Double-Blinded, Randomized Controlled Trial* is a Phase II clinical study with 30 participants per group. The study found that the remedy effectively relieved pain, increased range of motion, and improved pressure tolerance, showing significant differences compared with the control group. Some participants experienced adverse effects such as dry mouth, dry throat, and drowsiness. Further research on the active ingredient concentrations and mechanisms of action of each component is recommended before proceeding to Phase III trials.

The third article, *Outcome of Kae Lom-Kae Sen for Pain Relief in Patients with Low Back Pain: An Observational Study* investigated the same remedy as in the second article above, but in a single-group observational study with 60 participants. Pain levels were measured before and after four weeks of treatment, showing a significant reduction. Adverse effects similar to those in the sixth article were reported, including heartburn, dry mouth, dry throat, and dizziness, but patient satisfaction was high. The study recommends further research using more rigorous study designs and examining the mechanisms of action of each component, as suggested in Article 2.

The fourth article, *A Clinical Study on the Effects of Acupressure Combined with Herbal Poultice in the Treatment of Knee Osteoarthritis: Clinical Outcomes and Patient Satisfaction* is a quasi-experimental study with 36 patients. Treatment involved applying a herbal poultice prepared by the Faculty of Thai Traditional Medicine, Prince of Songkla University, to the knee for 30 minutes. This procedure was combined with acupressure on seven knee signal points identified in Thai traditional medicine texts, two minutes per point, for a total of 14 minutes, performed three times daily consecutively. The study found that this combined approach reduced pain and stiffness and improved knee function. The effects were attributed to both the herbal poultice and acupressure, which enhanced blood and “Lom” (air) circulation in the painful area. Further studies with control groups and

larger samples, in Phase III clinical trials, are warranted.

The fifth article, *Effectiveness of Court Type Thai Traditional Massage Combined with Herbal Compress on Pain Intensity and Shoulder Range of Motion in Patients with Frozen Shoulder* is a quasi-experimental study with 30 participants. The study compared pre- and post-treatment outcomes, administered twice weekly for four weeks, and found that the intervention reduced pain levels and increased range of motion. Further studies with a control group are recommended.

The sixth article, *Development of Tetrahydrocannabinol Content Analysis by HPLC and Physicochemical Properties of Cannabis Female Inflorescences and Leaves* found that the developed method showed high specificity, strong linear correlation, and acceptable recovery and precision according to pharmaceutical analytical standards. The use of gradient HPLC systems effectively reduced analysis time. The method can be applied to establish quality standards for cannabis female inflorescences and leaves in the Thai Herbal Pharmacopoeia, serving as a national reference standard.

The seventh article, *Effect of Boeseubergia rotunda Ethanolic Extract on CYP3A4, CYP2C9 and CYP2E1 Activities* found that the ethanolic extract of *Boeseubergia rotunda* inhibited the activity of CYP3A4 but did not inhibit the other two enzymes. Further research on the extract's enzymatic mechanisms is recommended.

The eighth article, *Evaluation of the 3S Anti-Aging Program: A Health Promotion Program Based on Thai Traditional Medicine to Promote Readiness for Aging in Lampang Province* found that the program was implemented according to its objectives, despite limitations in personnel, budget, and coordination challenges. However, no impact was yet observed in terms of the number of people accessing Thai traditional medicine services within the provincial health system.

The ninth article, *The Wisdom of "Toh Bidae" for Reproductive Healthcare among Women in Pattani Province, Thailand* is a study of 17 traditional birth attendants known as "Toh Bidae" in Pattani Province, out of a total of 271. The study found that most of them inherited their roles from preceding generations of Toh Bidae, learning primarily through observation and practice. At present, none of them perform childbirth anymore, but some still play a role in postpartum care, and a few help address infertility issues by performing uterine massage.

The miscellaneous section in this issue, from the Subcommittee on the Preparation of the Thai Herbal Pharmacopoeia, covers *Foeniculum vulgare* Mill and the second volume of the Chinese Traditional Medicine Dictionary. In the Journal's Club Section, there are four scholarly articles on the medicinal properties of *Foeniculum vulgare* Mill, all of which are very interesting.

Hope to see you in the next issue.

Dr. Vichai Chokevivat